

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens ad viginti sex Quæstiones priores, centum & septem
Disputationes in Capita diuisas

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1621

Quid senserint Gabriel, & Corduba. c. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80983](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80983)

tatem ex se liberam manere, si prima causa necessario operaretur. Præterea ex Scoti positione sequitur, totam libertatem nostrarum operationum non in nostram voluntatem creatam, sed in primam causam reduci, ideoque actus nostros nunc liberos esse, non quia eliciuntur à nostra voluntate libera, sed quia à Deo libere procedunt, ac proinde eos non esse in nostra, sed in Dei libertate: quod est absurdum. Nam si voluntas nostra eatenus libere à Deo mouetur, sicut baculus, efficitur, nullam ex se libertatem, & dominium suarum operationum habere. Deinde, si prius natura producit actus voluntatis à Deo, quam à voluntate nostra eo quod Deus sit prima causa, sequitur, nunc etiam deo libere operante nullam esse operationem liberam nostræ voluntati. Si enim prius à deo producit, eo quod sit prima causa, nostra voluntas non poterit illam impedire, ideoque superiori disput. cap. 7. sententiam Alexandri, & Bonauenturæ ut viorem probauimus, qui libertatem nostrarum operationum in nostram voluntatem ut in propriam causam reducunt.

CAPVT II.

Quid senserit Gabriel & Corduba.

Secunda sententia est *Gabriels in 1.28. q. 1. art. 1. in secunda art. par.* quam sequitur *Antonius de Corduba lib. 1. q. 55. dub. 4.* censetque esse opinionem Scoti, qui tria asserit: primum est, si vera esset sententia *Duran in 2. d. 1. q. 5.* asserentis, Deum actui non concurrere cum secundis causis, & eas sinere, ut operentur, etiam si prima causa necessario operaretur, voluntas nostra libera maneret, quod satis perspicuum est. Secundo asserit cum Gabriele, si prima causa necessario concurreret cum secunda, ita quod neutra per se posset producere effectum, voluntas nostra libera maneret. Tertio, utque affirmat, si deus omnia extra se ita produceret, ut per se solus posset efficere, quidquid cum secunda causa facit, id quod ipsi probabilius existimant, prima causa necessario operante non maneret in nostra voluntate libertas. Ex hac parte putat *Corduba se*, & Gabrielem cum Scoto conuenire, eamque confirmat posteriori ratione Scoti.

Cæterum hæc opinio à sententia Scoti differt: Scotus enim censet nostram voluntatem, tunc etiam non fore liberam, quando cum prima operaretur sicut causa partialis: hæc autem opinio asserit, tunc libere operaturam nostram voluntatem, etiam necessario operante prima causa, quando voluntas nostra esset causa partialis: tunc vero solum libertate fore priuandam, quando solus deus per se effectum operaretur. Nihilominus hæc sententia mihi non probatur: primum quoniam supponit, operationes vitales præsertim voluntatis à solo Deo posse produci, quod est absurdum, ut 1.2. q. 2. art. 2. fusius ostendimus. Præterea, quia hic agimus de libertate voluntatis in actibus ab ea elicitis, utrum Deo necessario operante voluntas ipsa necessario, an libere eos eliceret: nam de actibus à solo Deo productis, nemo dubitare potest, non pendere ex libertate nostræ voluntatis, cum ab illius efficacia non procedant. Et quamuis Deus posset hos actus solus producere in vo-

luntate nostra: quia tamen posset etiam voluntas ex se ipsa operari, iam relinqueretur ei libertas ad operandum.

CAPVT III.

Verior sententia Caietani, & Camerarii.

Mibi placet opinio Caietani locis cit. quam amplectitur *Bartholomæus Camerarius in Dialogo Catholico 2. part. cap. 3.* qui absolute docent, etiam si prima causa necessario operaretur, nostram voluntatem libere operaturam, si ex se, & ab intrinseco libera esset. Ex qua sententia recte colligitur, propriam causam libertatis esse nostram voluntatem, & ex decreto, aut modo operandi Dei non vitari modum, quo ipsa libere operatur, quæ quidem opinio hac facili ratione probatur, & exponitur. Si Deo necessario operante voluntas nostra non posset libere consentire, uno ex tribus modis accideret: primo aut quia Deus esset necessario determinatus, ut eam sua vocatione prænueret, & hoc non sufficeret, ut voluntas necessario velleret, nisi talis esset cogitatio ex parte intellectus, ut ea necessario voluntas nostra moueretur. Hæc autem nulla alia esse potest, quam clara visio Dei, quæ proponit summum bonum sub omni ratione boni: cætera namque taliter obiectum proponerent, ut non apparet sub omni ratione boni, & ita non necessario moueret, ut disp. 97. cap. 4. notauit: ut autem hac visione Dei necessario moueatur voluntas, non opus est Deum necessario operari, sed satis est, si voluntarie & libere talem visionem concedat.

Aut secundo necessario moueretur voluntas nostra, quia Deus necessario deberet cum ea cooperari, prout ipsa exigeret: & hoc modo non tolleretur libertatem illius, eo quod iuxta id, quod voluntas postularer, cum ea concurreret, nec prius quam illa operaretur, sed simul, ut ex præced. disp. c. 7. & disp. 88. cap. 3. satis constat.

Aut denique tertio Deus tunc impediret nostram libertatem præsumendo opera nostra, & consensum autem nostram liberam determinationem: at hoc facere non posset, siquidem neque modo, cum libere operatur, sic potest actus nostros liberos prædestinare, ut præced. disp. cap. ult. dictum est: ergo nulla via nostra voluntas necessitatem pateretur, quæ libertatem eius auferret. Superest ergo, ut voluntas Dei, quæ nobiscum libere cooperatur, nihil omnino conferat, ut operatio nostra libera sit, sed tota ratio liberi, quæ in nominatione extrinseca posita est, à nostra voluntate solum pendeat. Nam siue Deus libere, siue necessario operaretur, eodem modo actio nostra libera esset. Prima igitur, & sola ratio libertatis actus nostri est creatura voluntas.

Argumenta vero Scoti facile dissolui possunt. Ad prius optime respondet Caietanus, propositionem illam, *Ea quæ mouent in quantum mota, &c.* esse veram, quando causa postulat ab alio moueri, tanquam præteritam formam, seu dispositionem, quæ ipsa moueat, ut apparet in exemplo baculi: at nostra voluntas certe non eget hoc pacto motione Dei, ut ipsa operetur, & se moueat, sed motionem Dei solum exposcit, ut adiutricem, & cooperatricem, quia ipsa sola operari non valet. Hoc autem modo prima causa contemperatur secundæ, & iuxta modum illius elicit operationem: tantum abest,

*Caietani.
Camerarii.*

*Probat
ratione.*

Caiet.